

Kočičák

Pátek krátce po půlnoci

Bohouš Berka zvolna procital. Otevřel oči a chvilku mžoural. Tuhle místnost, matně osvětlenou řadou slabých světel pod stropem, nepoznával. Místnost se navíc jemně kolíbala. Asi jsem toho vypil víc, než je zdravo, usoudil. Že to ale dneska byla žízeň. Počkat. Ten zvuk – kovové td td, td td, td td – byl nepatřičný. Žádná slušná místnost, ani taková, co se kdovíproč kolíbá, by takový zvuk vydávat neměla.

Propána, vlak! Ano, on sedí ve vlaku! Polekaně se rozhlédl. Sedadla, cestující a klepání kolejnic td td, td td. Jak jsem se sem ksakru dostal? A kam jedu? A k tomu všemu ještě průvodčí.

Stál nad ním a ohleduplně čekal, až tomu starému pánovi po procitnutí nastartuje mozek. „Už jsme skoro na konečný, a já jsem vás nechtěl budít,“ omlouval se, „ale když už jste vzhůru, tak vám pro pořádek štípnu lístek, jo?“

„Lístek?“ Bohoušovi nedocházelo, o čem ten člověk v modré uniformě mluví. Nepamatoval si, že by šel na nádraží, natož pak, že by si kupoval lístek. „Nemám. Asi. Dyt' já ani nevím, že jsem nastoupil do vlaku. A kam to vlastně jedeme?“

„Do Rožmitálu přece,“ odpověděl průvodčí napůl unaveně – bylo totiž po půlnoci – a napůl pobaveně.

Bohouš si protřel oči, aby se ujistil, že se mu to nezdá. „Kamže?“

„Do Rožmitálu,“ zopakoval trpělivě průvodčí.

„To... to není možný! To bych přece musel v Březnici přestoupit, ne?“

„Jo. Odkud jedete?“

Bohouš zaváhal, a pak si vzpomněl: „No, byl jsem s klukama na mariáši, to znamená v Písku.“

„Tak to jste teda musel jet budějovickým rychlíkem a v Březnici přestoupit. Jinak se sem z Písku nedostanete.“

Bohouš se zhluboka nadechl. To jsem asi musel bejt pěkně upravenej, když si nevzpomínám na rychlík, ani na ten přestup.

Průvodčí chvílku se zájmem pozoroval zmatený výraz cestujícího, a pak mávnul rukou. Nemá smysl po něm chtít jízdné plus pokutu, stejně už jsme skoro tam.

Při pohledu na gesto průvodčího se Bohoušovi ulevilo. Takže pokuta asi nebude, za jízdenku bych ale zaplatit měl, když už tím zatraceným vlakem jedu, velela Bohoušovi vrozená poctivost. Zalovil v peněženke, ve které se stydlivě tetelilo jenom pár drobných.

„A do pytle! Jak se teď v noci dostanu zpátky?“

„Nijak.“ Průvodčí už byl na odchodu, ale teď se zastavil a otočil se zpátky k Bohoušovi. „První vlak jede až před pátou ráno. Budete muset přespat v čekárně na nádraží, jestli tady ve městě nemáte nikoho známýho.“

„To teda nemám, dyť jsem tu nikdy nebyl a ani jsem se sem nechystal. Co bych taky v nějakým Rožmitále dělal, ne?“ Bohouš byl už trochu podrážděný, tuhle komplikaci mu byl čert dlužen.

Pak znovu pohlédl do peněženky a zamyslel se. „No jo, jenomže jak dojedu zpátky do Písku? Prachy nemám, a mě, takovýho vošklivýho dědka stopem nevemou. Nejsem sexy studentka a nemám minisukni.“

To je jediň dobře, zareagoval průvodčí v duchu na Bohoušova poslední slova. Chvílku si ho prohlížel a snažil se zaplašit neodbytnou představu tohohle důchodce v minisukni. Zničehonic vytáhl padesátikorunu. „Podle mýho nejste žádněj vágus, jenom jste se nák ocitl v blbý situaci, ze který se potřebujete dostat. Tady máte, a kdyžtak mi to někdy vraťte poštu.“

Vylovil z brašny starou jízdenku a na zadní stranu napsal adresu. Bohouš na průvodčího chvíli nevěřičně civěl, a pak si lístek s padesátikorunou zastrčil do peněženky. Vráťím, nebojte se, chtěl říct, jenže průvodčí už byl pryč.

Tu minutu nebo dvě, než vlak zastavil, Bohouš strávil vzpomínáním, jak se sem vlastně dostal. Pamatoval si, že byl v hospodě...

„Malá dává.“

Všichni tři jsme se napili z püllitrů, co před nás postavil hospodskej, a pak každej ukázal svoji kartu. Zelenej kerál, kulovej spodek a žaludská devítka. Tu schytil Jenda, a tak mu nezbylo, než se chopit balíku karet.

Rozmíchal a podal bo Láďovi: „Snímáš.“

„Dneska vám, pánové, ukážu, jak se to hraje,“ prohlásil jsem, jen co jsem mrknul na list. „Mám tady vřadu takový brnění, a to neznamená nic jináčho, než že jsem ve formě.“ Byl jsem si tím úplně jistej.

„To teda chci vidět. Pokaždý hraješ jak ponocnej, tak jsem žádostivej, jak se dneska vytáhneš,“ utaboval si ze mě Jenda.

„Sto sedm v žaludech,“ zablásil jsem.

„Flek!“

„Re!“

„Já se točit nebudu.“

„Tak jedem, at' se práší za kočárem!“

Byli jsme po náročným pracovním tejdnu tak vysušení, že do nás první pivo zajelo, ani jsme nevěděli jak.

„Hej, Fanouši,“ zavolal jsem na hospodskýho. „Co to máš dneska za püllitry? Jako by protejkały nebo co, jsou prázdný!“ A otočil jsem se k Láďovi a Jendovi: „Je to tu jak u Suchánků, no ne?“

„To je spěchu, dyt' už du,“ zabručel hospodskej a postavil nám na stůl druhou trojici piv. A po chvíli třetí a čtvrtou.

„A ted' vám, pánové, předvedu kočůčka, jakýho jste eště neviděli,“ vytasil jsem žaludský eso. „A je to moje i s tou tvoji desítkou!“

„Ty máš teda dneska na kočůčka náky štěstí!“ poznamenal Láďa, a zklamaně sledoval, jak desítka putuje do mýho paklíku.

Jestli to poslední pivo bylo pátý nebo šestý, nikdo z nás nevěděl. Věděl to ale hospodskej, kterej, ponivač byl celkem střezlivej, dokázal spočítat čárky na lístku.

„Že bys nám to ale dneska nák natřel, to zrovna ne,“ zhodnotil Jenda. „Vybrál tadyhle Láďa. A já,“ zkontroloval tučnou hromádku drobnějch, „sem asi hned po něm. A co máš ty? Prd.“

Musel jsem uznat, že Jenda není daleko od pravdy. Přede mnou totiž žádná hromádká nebyla. Ale že bych hrál jak ponocnej, to zas ne. Šlo mi to dneska docela pěkně. Akorát ten výsledek, ten jaksi nebyl. Jenže když je

člověku třiasedmdesát, tak spíš blbě na to, jak si bru a páteční posezení s kamarádama užívá, než aby musel za každou cenu vybrát, no ne?

S Jendou Valterou a Láďou Očkem, kteří byli o pěkných pár let mladší, dělal Bohouš v Jitexu. Všichni tři chodili každý pátek na mariáš, aby důstojně uzavřeli pracovní týden. Bohouš si už dávno měl vychutnávat zasloužený důchod, ale rozhodl se, že potřebuje rozumnější příjem než tu almužnu, kterou mu za celoživotní práci přiznali na sociálce. A taky se nedokázal rozloučit se zaměstnáním – raději byl mezi lidmi, než by na náměstí krmil holuby.

„Tak zas za tejen,“ pronesl Láďa před hospodou obvyklou závěrečnou formulku.

„Jo, za tejen,“ odpověděl jsem, a rozešli jsme se každé svým směrem.

Bohoušův směr byl přes náměstí, průchodem do parku a pak do Tyršovky. Na nádraží nešel, to je na opačnou stranu, určitě by si to pamatoval. I když, kdo ví?

Sobota poledne

Bohouš dorazil domů až před polednem.

První vlak z Rožmitálu nestihl. Ani druhý. Spal v čekárně na lavičce jako dudek, a vůbec mu nevadili cestující, kteří kolem něj časně ráno procházeli od pokladny na perón, k vlaku do Březnice. Slyšel je – částečně ve snu, jak se baví, a nejednou byl předmětem jejich zájmu ten spící děda na lavičce, tedy on. Říkal si, že by měl vstát a jít taky na vlak, ale nešlo to. Teprve v půl deváté dokázal otevřít oči. Pomalu se posadil. Po noci strávené na tvrdé lavici, kdy měl pod hlavou místo polštáře jen igelitku s doklady a peněženkou, ho celé tělo bolelo. Ve svém věku na to už měl nárok. Podíval se na jízdní řád, co visel na stěně, a dozvěděl se, že nejbližší vlak jede za necelou hodinu. V Březnici si pak půlhodinu počká na budějovický rychlík a v Písku bude před půl dvanáctou.

Dal by si pořádné kafe. Zoufale ho teď potřeboval, jenže kde ho vzít. Odvahu poprosit výpravčího nenašel. Tak asi až doma.

Žena ho mlčky přivítala v předsíni a čekala, s jakou pohádkou přišel. Jenže Bohouš se soustředil na zouvání a do žádného vyprávění se nehrnul. Už se chtěla začít vyptávat, když... Podle tmavých kruhů pod Bohoušovými očima, a z jeho celkově pomačkaného vzhledu usoudila, že na výslech teď není vhodná chvíle. Nevadí, kdo si počká, ten se dočká.

Bohouš zamířil do kuchyně a posadil se za stůl. „Kafíčko by nebylo, Libuš?“ zeptal se místo vysvětlení. „Prosím. Jestli teď něco potřebuju, tak to je pořádný kafe a trocha pochopení.“

Liba si pomyslela něco o chlapech a taky o ožralech, co netrefí domů. Oboje jí splývalo tak, že to nedokázala rozlišit. Nicméně se slitovala, a za pár okamžiků před Bohoušem stál hrnek, z kterého stoupala pára a neodolatelná vůně silného turka.

„Tady to je, a jestli má milostpán všechno, co potřebuje, tak by mi konečně moh něco vysvětlit,“ prohlásila Liba, a z jejího výrazu Bohouš jasně vyčetl, že teď už se milostpán vysvětlování nevyhne.

Opatrně ucucl, aby si nespálil jazyk, a začal vyprávět. Liba ho občas přerušila kontrolní otázkou, jako: „A ty si fakt nepamatuješ, žes vlezl do vlaku?“ nebo: „A ten průvodčí ti jako dal peníze? Jen tak? No to mě podrž.“

„A ten průvodčí,“ končil Bohouš, „se ztratil dřív, než jsem ze sebe stačil vykoktat, že děkuju. Já jsem byl trošku pomalejší, to víš, těch pět piv, nebo kolik jich vlastně bylo, dělá svý. A Jenda navíc objednal i nákou zelenou, myslím. Nebo to byl Láďa?“

Tak tohle si umím představit, pomyslela si Liba. Umím, ale asi nechci.

Vyprávění bylo u konce, jenže Bohoušovi vrtala hlavou ještě jedna záhada. Rozpovídal se o tom, jak s Jendou a Láďou hráli mariáš.

„Hele, proč si myslíš, že zrovna tohle potřebuju vědět?“ přerušila ho Liba.

„Počkej, to je zajímavý, není to jenom, jak tomu ty říkáš, opileckej mariáš. Poslouchej.“

Líba si vzdychla. Tihle chlapi, kdyby se tak někdy starali o důležité věci. Kdysi doufala, že Bohouš časem zmoudří, jenže když k tomu nedošlo ani v důchodu, tak doufat přestala. To je furt jenom fotbal, v lepším případě tenis (v televizi samozřejmě, na kurtu ne), mladý holky (taký v televizi, většinou na tenisovém kurtu) a jak jinak – mariáš. Ale projednou, snad už potřistapadesáté, to zase vydrží. Jinak ten její snad exploduje.

„A teď si vzpomínám,“ uzavíral Bohouš, když se dostal přes nudnou pasáž o tom, kdo rozdával, kdo byl forhont a kdo hlásil lepší stovku, „že jsem furt měl kočičáka, teda jako žaludský eso. Tomu se říká kočičák, protože vypadá, jako když starej Ivanov zkrížil čerta s kocourem. I Láďa si všimnul, že na něj mám štěstí, jenomže jak si vzpomínám, tak já jsem ho měl snad pokaždý.“

„Dobře,“ skočila mu Líba do řeči, „ale kde v tom mám hledat to, co mě má zajímat?“

„No to je právě tohle: já jsem toho kočičáka buď dostal rovnou, nebo jsem ho sebral, jako ve štychu, ale na konci jsem ho prostě vždycky měl. A to není normální.“

Líba si povzdechla: „Hele, vidím, že to bude na dýl, protože jseš k nezastavení. Zjevně ses rozhodl mi tady vykecat díru do hlavy. Jdu si uvařit čaj, snad to pak přežiju.“

Když se vrátila s hrnkem silného gruzínského čaje, do kterého si pro jistotu kápla trochu rumu, vypadala, jako když těch deset minut strávila přemýšlením nad tím, co Bohouš povídal.

„Takže ty říkáš,“ rekapitulovala, když si sedla, „žeš pokaždý, když jste dohráli, i když to odporuje všem zákonům pravděpodobnosti, měl toho kocoura.“

„Kočičáka,“ opravil ji Bohouš. „Jo, asi pokaždý. To víš, já si toho zas tak moc nepamatuju, ale nejspíš jsem ho měl furt.“

Líba se na chvíli zamyslela a potom navrhla: „No, takhle jak to říkáš, to asi není úplně obvyklý. Pripusťme, žeš byl nalitej jak žok a že to, co si pamatuješ, není směrodatný. Ale abys neřek, tak to pod' prubnout.“

Bohouš se zatvářil nechápavě.

„Myslím jako,“ začala vysvětlovat pomalým tempem, aby to i člověk po opici pochopil, „pod' si zahrát mariáš, vyzkoušíme, jestli to pořád funguje.“

„Co? Co funguje?“

„Ten tvůj kocour.“

„Kočíčák.“

„Jo, ten,“ připustila Líba. „Zahrajeme si mariáš. Nejdřív mě ho ale musíš naučit.“

„Leda tak lízanej, jsme na to jenom dva. No, ale dobře,“ souhlasil Bohouš a začal vysvětlovat pravidla.

Líba z toho nebyla zrovna moudrá, ale když si dali dvě instruktážní hry s otevřenými kartami, měla pocit, že vzdáleně tuší, o čem hra je.

„Hlavně nezapomeň,“ zdůraznil nakonec Bohouš, „že než se vylíže pakl, máš mít všechny esa a desítky, co nejsou trumfový, uklizený. Ledaže bys nákou bezpečně uklidit nemohla, a mělaš tolik trumfů, že se ti to povede potom. Jo, a nemíchá se, jenom se snímá.“

Když pak hráli naostro, musel Bohouš uznat, že to Líba na začátečníka hraje vcelku slušně. Jen občas jí musel připomenout, že nemá vynášet desítku, dokud nešlo eso. A pár podobných drobností.

Jak do toho Líba přicházela, začínal jí lízaný mariáš bavit. Nakonec dali snad deset her.

„To je dobrý,“ zhodnotila, když dohráli. „To nejsou žádný opilecký karty, u toho se musí přemejšlet.“

„No vidíš, a tos eště nezkusila volenýho nebo licit'áka, ten je daleko složitější.“

„Jak to ale můžete hrát, když při tom chlastáte? Dyt' vám to nemůže myslet.“

„No to by ses divila, jak nám to při pivu jde, he he. A všimla sis, jak se mě ten kočíčák držel? Co tomu říkáš?“

Líba zvažněla. „Máš pravdu, to bylo fakt divný. Dyt' tys ho měl furt. Bud's ho rovnou dostal, nebo sis ho lízнул a nebos mi ho sebral trumfem. Ale nakonec byl vždycky tvůj. Jak to děláš?“

„Jak, dělám? Já nedělám nic, to von. Prostě ke mně chce, a já nevím, proč. Zneklidňuje mě to, je to divný.“

„Nesmysl, to on přece nemůže, je to jenom karta. Kus tvrdýho papíru, ne?“

Bohouš neodpověděl.

Líba se na chvílku zamyslela. „Sejmi,“ přikázala.

„Proč?“

„Neptej se, a sejmi.“

Bohouš byl dost dlouho ženatý na to, aby poznal okamžik, kdy je potřeba poslechnout. Sejmul.

Kočičák.

Líba zamíchala, a Bohouš znovu sejmul.

Kočičák.

A znovu, a tak dál. Pokaždé.

„To není možný,“ prohlásila Líba. „Míchej, teď snímám já.“

Kulová desítka.

Bohouš zamíchal znovu.

Zelený svršek.